BOROSIL®
Borosil Limited
CIN : L36100MH2010PLC292722
Registered & Corporate Office :
1101, Crescenzo, G-Block, Opp. MCA Club, Bandra Kurla Complex,
Bandra (E), Mumbai - 400 051, India.
T +91 22 6740 6300
F +91 22 6740 6514
E borosil@borosil.com
W www.borosil.com

February 03, 2021

The DCS- CRD **BSE Limited** **Corporate Relationship Department** **1st Floor, New Trading Ring,** **Rotunda Building, P. J. Towers,** **Dalal Street, Mumbai – 400 001**	**National Stock Exchange of India Ltd** **Exchange Plaza, C-1, Block G,** **Bandra Kurla Complex,** **Bandra (East),** **Mumbai – 400 051**

Dear Sir / Madam,

Scrip Code : 543212 Symbol : BOROLTD Series : EQ ISIN: INE02PY01013

Sub: Copy of Advertisement Published in Newspaper(s) – Notice for Board Meeting

Pursuant to the provision of Regulation 47 of SEBI (Listing Obligations and Disclosure Requirements) Regulations, 2015, please find enclosed copies of advertisement published in Business Standard (all editions) newspaper and Loksatta (Mumbai) newspaper in Marathi translation both on February 03, 2021, for Notice of Board Meeting, scheduled to be held on Thursday, February 11, 2021 *inter alia*, to consider and approve the Unaudited Standalone and Consolidated Financial Results for the quarter ended December 31, 2020.

You are requested to take note of the same.

Yours faithfully,
For Borosil Limited
(Formerly known as Hopewell Tableware Limited)

Manoj Dere
Company Secretary & Compliance Officer
FCS No. 7652

Encls: As above

Sashakt panel head wants urgency on bad bank

Sunil Mehta says road map is in place, delay will risk credibility of process

ABHIJIT LELE
Mumbai, 2 February

The finance ministry and banks must work with alacrity to form the framework — asset restructuring company, asset management company and alternate investment funds (AIF) — to attract investors for takeover and resolution of stressed loans. Else, the process, which has been talked about since 2018, will run the risk of losing credibility, according to Sunil Mehta, chairman, YES Bank.

Mehta, head of the panel that had proposed Project Sashakt which crafted the road-map in 2018, said the government should choose one agency to anchor the formation and monitoring and be held accountable. The panel had dealt with issues and the structure for such an arrangement in detail and "there is no need to reinvent the wheel".

Banking industry lobby group Indian Banks' Association (IBA) had earlier held discussions with the finance ministry about such a structure. However, it is not yet clear who will administer the process, senior bankers said.

The clarity on the process and rules for transferring assets from bank books and the valuation is necessary, bankers said. Banks have made over 70 per cent provision for assets which could be moved to the ARC. Also, the inter-creditor agreement (ICA) framework is already in place. The initial capital pegged at Rs 10,000 crore for the ARC will support the buying of bad loans in excess of Rs 100,000 crore.

The panel had advised setting up an independent and professionally managed AMC, which will set up AIFs and ask for commitments from banks, as well as domestic and international investors.

The financial institutions, according to the panel, should enter into an inter-creditor agreement authorising the lead bank to run the resolution process. The lead bank would launch an open auction to invite bids for the sale of the stressed asset from the interested ARCs/ AMCs/ other investors. Bids will be invited on a 100 per cent cash basis or 15 per cent cash, and 85 per cent securities receipts (SRs) redeemable within 60 days.

The AMC will partner with an ARC and conduct an independent due diligence on the assets for estimating the value of sustainable debt and participate in the open auction along with ARCs and other investors, the panel had said.

Bankers said the advantage that the ARC will provide is consolidation of the debt, which is spread out in 10-20 different entities of the consortium or the multiple banking arrangement. This will provide ease of resolution. In a multiple banking arrangement, there is always a difference of opinion which makes it difficult to reach a resolution plan.

Bankers said such a national-level ARC is required as the existing private ARCs have limitations in terms of capital or the funds to buy large assets. Bankers were also not happy with sale of assets to these ARCs as the realisations from bad loans are very low, increasing the risk of investigative agencies going after them.

"The high level of provisioning by public sector banks of their stressed assets calls for measures to clean up bank books," Finance Minister Nirmala Sitharaman said in her Budget speech on Monday. The idea, she said, is to take over the existing stressed debt and then manage and dispose of the assets to AIFs and other potential investors.

ILLUSTRATION: BINAY SINHA

WHAT PROJECT SASHAKT HAD SAID

- Banks will set up an AMC under which there will be multiple sector-specific AIFs
- These funds will invest in the stressed assets bought by existing ARCs. The ARCs will use the funds to redeem security receipts issued to banks against the bad loans
- Other AMC-AIFs and ARCs will be allowed to bid for these assets, and match the pricing offered by ARCIL or the national AMC
- The ARC after buying the asset from lenders will transfer ownership to the AIF. The new owner, the AMC-AIF, will hold a stake of at least 76%

S&P gives a thumbs up, Nomura calls it a positive

AGENCIES
2 February

S&P Global Ratings on Tuesday lauded the proposal to set up a "bad bank" to manage lenders' troubled assets. "This, alongside a strengthening of the National Company Law Tribunal framework, could in principle benefit banks by ensuring that management bandwidth is not spent on recoveries from weak credits." "Likewise, we believe that the resolution of troubled assets could be faster with weak assets consolidated in a single entity, rather than multiple banks negotiating resolution terms," S&P added.

Japanese brokerage Nomura said the positives in the Budget from the rating agencies' perspective include creation of a bad bank to house dud debt, increased infrastructure spending, realistic assumptions and greater fiscal transparency, while there are a few negatives as well like weak medium-term fiscal commitment and larger size of the government.

BS POLICY POLL

RBI to pause for sure, all eyes on how it manages liquidity

ANUP ROY
Mumbai, 2 February

Economists and bond market participants do not expect a rate cut anytime soon, but the ₹12-trillion borrowing programme outlined by the Centre for the next year, and the extra ₹80,000-crore borrowing for the remainder of this fiscal year again bring back focus on liquidity operations by the Reserve Bank of India (RBI).

The RBI has just started normalising its liquidity operations, but the huge borrowing plan may prompt it to apply the brakes on that. Nevertheless, it would still like to drain out some of the liquidity, while managing yields through open market operations (OMO), or operation twist (OT), to fend off inflation, especially when chances of rate hikes seem distant.

Bond yields continued to rise on Tuesday. The 10-year bond yield closed at 6.15 per cent, from 5.95 per cent before the Budget.

"The challenge now could emanate from the rising spread between rising market-based rates and low policy rate, when the incremental credit in the banking system has now been linked to repo," said Soumyajit Niyogi, associate director at India Ratings and Research.

"Normalisation of monetary policy will continue in a gradual manner. But after the Budget, the market would be interested to know the RBI's comfort level on surplus liquidity in the foreseeable future amid a large fiscal deficit, and how long the MPC would like to hold a loose policy stance while fiscal policy has chosen expansionary fiscal path for the medium term."

All 10 economists and bond dealers in a Business Standard poll said the six-member monetary policy committee would exercise a pause on Friday, but the policy would nevertheless be interesting to watch out for. Analysts will be carefully watching out for cues for a host of issues as the country comes out of the pandemic grip and gets back to a high growth, aided by a large part by base effect.

"Anymore repo rate cuts are now unlikely," said Gaurav Kapur, chief economist of IndusInd Bank.

"Revival of nominal GDP growth, through higher and sustainable real GDP growth, will remain the main focus of both fiscal and monetary policy, in the next fiscal year and beyond. A sizable fiscal impulse over this year and the next, which tries to balance public investments and health care needs with large subsidy spends, reduces the space for anymore monetary easing," Kapur said, adding that the MPC would exercise caution as non-food core inflationary pressures are now building up and consumption demand is reviving even as easing food inflation would keep the CPI close to 4 per cent.

An RBI support in the face of huge borrowing numbers will become absolutely necessary, but the measures may not get spelt out in detail on Friday.

"Going forward, OMOs and OTs will continue to be used more for managing yields, but the liquidity normalisation through variable rate reverse repo would also continue," said Badrish Kulhalli, fund manager, fixed income, at HDFC Life Insurance.

The banking system is running a liquidity surplus of ₹6.47 trillion as the RBI kept the system awash with liquidity to keep the financial system running at a time when it had to manage borrowing of ₹12 trillion by the Centre.

The RBI recently announced ₹2 trillion of variable rate reverse repo auction to slowly reduce this liquidity, but it may have to reconsider that now.

"Empirical evidence suggests that in a world where fiscal dominance is the rule, monetary policy response must accommodate debt financing in its objective to attain a superior macro-outcome," said Soumya Kanti Ghosh, chief economic advisor to State Bank of India group.

"We expect the focus to clearly shift to liquidity management through both conventional and unconventional liquidity measures like stepping up OMO, increasing held-to-maturity limit and targeted refinancing," Ghosh said.

IN UNISON

Status quo, say all

Participant	Institution
Aditi Nayar	ICRA
B Prasanna	ICICI Bank
Badrish Kulhalli	HDFC Life
Gaurav Kapur	IndusInd Bank
Madan Sabnavis	CARE Ratings
Rupa Rege Nitsure	L&T Finance
Sameer Narang	Bank of Baroda
Soumya Kanti Ghosh	SBI
Soumyajit Niyogi	India Ratings
Upasna Bhardwaj	Kotak Mahindra Bank

COMMENT

Focus on RBI's guidance

KAUSHIK DAS

With FY22 Union Budget announcing a higher-than-anticipated fiscal deficit target and market borrowing programme, bond market sentiments have soured, with 10-year government bond yield rising above the 6 per cent mark.

Against this backdrop, the upcoming monetary policy will gain importance, to ascertain the reaction function of the Reserve Bank of India. While the MPC is expected to maintain the status quo on the rates front, the focus will be primarily on three factors: i) till what time period the MPC will want to maintain its guidance of accommodative stance; ii) how actively the RBI will want to support the bond market to prevent longer-term yields from inching higher; and iii) what will be the RBI's strategy going forward regarding liquidity management beyond conducting the ₹2 trillion variable rate reverse repo auction since last month.

With CPI inflation having come below 5 per cent in December, the MPC members will express comfort regarding the easing of food inflation and signal their intention to exit from the extraordinary monetary accommodation in a very gradual and phased manner, in line with their guidance of maintaining the accommodative stance even into the next fiscal year. We think the MPC could express its willingness to maintain the accommodative monetary stance at least till H1FY22, which should help sentiments.

RUN-UP TO MONETARY POLICY REVIEW

We expect the RBI to revise its inflation forecast downward for Jan-March 2021 to 5 per cent (from 5.8 per cent earlier), while maintaining the April-Sep forecast of 5.2-4.6 per cent. We do not expect the central bank to change its growth forecast (-7.5 per cent YoY for FY21) at this stage.

The central bank will likely guide the market that it stands ready to support the government's increased borrowing programme so as to ensure smooth functioning of markets and to arrest any unwarranted or excess volatility. But we expect the demand backstop via OMOs to reduce, driving a repricing higher of yield ranges eventually. The central bank will probably remind market participants that the yield curve is a public good and that it is the responsibility of all stakeholders to ensure smooth functioning of the government's borrowing programme.

As far as liquidity operations are concerned, we expect the RBI to say that liquidity will remain more than adequate to support growth and that the central bank is in no hurry to reduce the quantum of excess liquidity materially, particularly as the excess liquidity is still not posing as a risk for build-up of demand-side inflationary pressures at this stage. We do not expect the central bank to confirm whether the 100bps CRR reversal that is expected to happen in end-March 2021 will be extended further or not; the decision will likely be taken in end-March depending on the evolving liquidity conditions at that stage. In this regard, it should come as a relief to market participants that the government has not announced any Market Stabilization Bonds in the Budget for the RBI to draw out excess liquidity.

We are not sure whether the RBI will announce a Standing Deposit Facility as has been expected for some time now, against the backdrop of persisting foreign capital inflows. However, this still remains a possibility.

Finally, we expect the MPC to commend the government in unveiling a credible growth-supportive Budget, which will help support the ongoing recovery through FY22. We expect the monetary policy to continue playing a complementary role to fiscal policy, as long as i) the negative output gap does not close meaningfully; or/and ii) inflation does not appear to be a serious threat.

The author is India chief economist, Deutsche Bank AG

ALL IN A DAY

₹48,000-crore Tejas aircraft deal to be signed today

The government is set to formally seal on February 3 the ₹48,000 crore deal to procure 83 Tejas light combat aircraft from state-run aerospace major Hindustan Aeronautics Limited for the Indian Air Force, officials said on Wednesday.

The mega contract will be signed at the Aero India air show in Bengaluru in presence of Defence Minister Rajnath Singh, top brass of the IAF and senior officials of the Hindustan Aeronautics Limited.

Tejas is a single engine and highly agile multi-role supersonic fighter capable of operating in high-threat air environments. PTI

CBSE board exams to begin on May 4, end in June

The Central Board of Secondary Education (CBSE) announced on Tuesday the schedule for classes 10 and 12 board exams which will begin on May 4.

According to the datesheet, the exams for class 10 will conclude on June 7, while those for class 12 will end on June 11. The exams for class 12 will be conducted in two shifts to reduce the number of exam days. Over 34 lakh students have registered this year for classes 10 and 12 examinations. Usually, practical exams are conducted in January and written exams begin in February and conclude in March. PTI

North and central India to get rain from Feb 3-5, says IMD

Parts of north and central India are likely to receive rain from February 3 to 5, the India Meteorological Department (IMD) said on Tuesday.

The IMD said a gradual rise in minimum temperatures is very likely over most parts of northwest and adjoining central India during the next three to four days and the current spell of cold wave conditions is likely to abate in the next 24 hours. According to the National Weather Forecasting Centre of the IMD, a western disturbance as a cyclonic circulation lies over Afghanistan. PTI

Govt: 32 states/UTs implement One Nation One Ration Card

The Centre on Tuesday said that 32 states and Union territories have implemented 'One Nation One Ration Card' plan, which seeks to give over 80 crore beneficiaries under the food law access to their foodgrains entitlement from anywhere in the country.

Under the National Food Security Act or food law, the Centre provides 5 kg of foodgrains per person per month to over 80 crore beneficiaries at a highly subsidised price of ₹2-3 per kg. Around 80 crore beneficiaries are receiving their entitled quota of foodgrains. PTI

खासगीकरणाविरुद्ध कामगारांचे आज आंदोलन

पीटीआय, नवी दिल्ली

नव्या अर्थसंकल्पातील तरतुदीद्वारे खासगीकरण जाहीर करणाऱ्या सरकारच्या धोरणाविरुद्ध बुधवारी, ३ फेब्रुवारीला देशव्यापी आंदोलन करण्याची घोषणा कामगार संघटनांनी केली आहे. बुधवारच्या या आंदोलनात आघाडीच्या १० कामगार संघटना, त्यांचे ज्येष्ठ प्रतिनिधी, सदस्य सहभागी होत असल्याचेही जाहीर करण्यात आले आहे.

इंटक, आयटक, हिंद मजदूर सभा, सिटू, एआययूटीयूसी, टीयूसीसी, सेवा, एआयसीसीटीयू, एलपीएफ व यूटीयूसी या १० संघटनांनी आंदोलनाची हाक दिली आहे. सरकारची अर्थसंकल्पीय धोरणे कामगारविरोधी असल्याचा आरोप करत बुधवारच्या आंदोलनात सहभागी होत असल्याचे संयुक्त कृती समितीच्या पदाधिकाऱ्यांनी मंगळवारी एक प्रसिद्धी पत्रक काढून स्पष्ट केले.

वित्त वर्ष २०२१-२२चा अर्थसंकल्प मांडताना केंद्रीय अर्थमंत्री निर्मला सीतारामन यांनी दोन राष्ट्रीयीकृत बँका तसेच एक सर्वसाधारण विमा कंपनीचे खासगीकरण करण्याचे जाहीर केले.

अर्थसंकल्पीय स्वागत कायम

लोकसत्ता व्यापार प्रतिनिधी

मुंबई : नव्या आर्थिक वर्षाच्या केंद्रीय अर्थसंकल्पाचे भांडवली बाजारातील स्वागत सलग दुसऱ्या दिवशीही कायम राहिले. सलग दुसऱ्या सत्रात मोठी निर्देशांक उसळी नोंदविताना प्रमुख निर्देशांक त्यांच्या अनोख्या टप्प्यासह विक्रमी शिखरानजीक पोहोचले.

अर्थसंकल्पीय तरतुदीच्या जोरावर बँक, वित्त, आरोग्य तसेच पायाभूत सेवा क्षेत्रातील समभाग खरेदीचा विशेषतः विदेशी गुंतवणूकदारांचा ओघ राहिल्याने सेन्सेक्ससह निफ्टीने मंगळवारीही प्रत्येकी ३ टक्क्यांहून अधिक सत्रउसळी नोंदवली.

सोमवारच्या तुलनेत सेन्सेक्स मंगळवारी १,१९७.११ अंशांनी वाढून ४९,७९७.७२ वर पोहोचला, तर निफ्टी ३६६.६५ अंश वाढीसह १४,६४७.८५ पर्यंत स्थिरावला.

मुंबई निर्देशांक अर्थसंकल्प जाहीर होण्याच्या दिवशी, सप्ताहारंभी २,३१४.८४ अंशांनी तर राष्ट्रीय शेअर बाजाराचा निफ्टी ६४६.६० अंशांनी झेपावला होता. टक्केवारीत हे प्रमाण ३ हून अधिक होते.

सोमवारप्रमाणेच मंगळवारच्या व्यवहारा दरम्यानही मुंबई निर्देशांकाने ५० हजाराच्या अनोख्या टप्प्याला स्पर्श केला, तर निफ्टीची १४ हजारापुढील आगेकूच मंगळवारीही कायम होती.

गेल्या सलग दोन व्यवहारात मिळून सेन्सेक्स ३,५११ अंशांनी तर निफ्टी १,००७.२५ अंशांनी भर घालणारा ठरला आहे. दोन्ही प्रमुख निर्देशांक या दरम्यान सात टक्क्यांहून अधिक वाढले.

मुंबई शेअर बाजारातील गुंतवणूकदारांची संपत्ती दोन दिवसात १०.४८ लाख कोटी रुपयांनी वाढली. मंगळवारअखेर सूचिबद्ध कंपन्यांचे बाजार भांडवल १९६.६० लाख कोटी रुपये झाले.

इंडिगो पेंट्सची दमदार नोंदणी

तेजीच्या भांडवली बाजारात मंगळवारी इंडिगो पेंट्सची सूचिबद्धता दमदार मूल्यासह झाली. कंपनीने जाहीर केलेल्या प्रति समभाग १,४९० रुपयांच्या तुलनेत तब्बल १०९.३१ टक्के अधिक मूल्यासह, २,६०७.५० रुपयांवर इंडिगो पेंट्स स्थिरावला.

एचडीएफसी बँकेच्या तंत्र पायाभूत सुविधा मंचाचे परीक्षण

लोकसत्ता व्यापार प्रतिनिधी

मुंबई : देशातील आघाडीच्या एचडीएफसी बँकेच्या माहिती तंत्रज्ञानविषयक पायाभूत सुविधा मंचाचे परीक्षण करण्याचे रिझर्व्ह बँकेने निश्चित केले आहे. यासाठी रिझर्व्ह बँकेने खासगी बँकेकरिता बाह्यस्त माहिती तंत्रज्ञान कंपनीची नेमणूक केली आहे.

खासगी बँकेची तंत्रमंचावरील वित्तीय सेवा नोव्हेंबर २०२० मध्ये विस्कळीत झाल्यानंतर याबाबतची विचारणा रिझर्व्ह बँकेने केली होती. बँकेला तंत्रस्नेही मंचावरून नवीन व्यवसाय तसेच नवीन उपक्रम राबविण्यावरही डिसेंबर २०२० मध्ये निर्बंध घातले होते. खासगी बँकेला याबाबतचा कृती आराखडा सादर करण्यासही सांगण्यात आले होते.

एचडीएफसीला ५,२०० कोटींचा नफा

आघाडीची खासगी गृह वित्त कंपनी एचडीएफसी लिमिटेडला डिसेंबर २०२० अखेर संपलेल्या तिमाहीत ५,१७७ कोटी रुपयांचा करोत्तर नफा झाला आहे.

वर्षभरापूर्वी, याच दरम्यान कंपनीला ३,८३५ कोटी रुपयांचा नफा झाला होता. चालू आर्थिक वर्षाच्या तिसऱ्या तिमाहीतच एचडीएफसी समूहातील गृह फायनान्स गृह वित्त कंपनीचे बंधन बँकेबरोबर विलिनीकरण झाले होते.

तुटीचे भगदाड पतमानांकनदृष्ट्या जोखमीचे!

लोकसत्ता व्यापार प्रतिनिधी

मुंबई : निर्धारित लक्ष्मणरेषा ओलांडून वित्तीय तुटीचे लक्षणीय रूपात उच्च प्रमाण अंदाजिण्यात आलेला यंदाचा अर्थसंकल्प जागतिक पतमानांकन संस्थांच्या दृष्टीने 'नकारार्थी' ठरेल व भारताचे सार्वभौम पतमानांकन आणखी खालावले जाण्याचा धोका दिसून येतो, असे मत नोमुरा या जपानी दलाली पेढीने व्यक्त केले आहे.

भारताचे पतमानांकनांसंबंधी नकारात्मक दृष्टिकोन राखणाऱ्या दोन संस्थांपैकी, फिच रेटिंग्जने भारताचे मानांकन हे 'गुंतवणुकीस अपात्र' ठरविले जाऊ शकते, असा इशाराच मंगळवारी दिला आहे. 'मूडीज्'ने पतमानांकनाबाबत तूर्त काही भाष्य केलेले नसले तरी पुढील वर्षासाठी अंदाजिल्या गेलेल्या तुटीतील कपातीचे उद्दिष्ट गाठणे अवघड

दिसते, असे मत व्यक्त केले आहे.

अर्थमंत्री निर्मला सीतारामन यांनी पारदर्शकता राखत, विद्यमान आर्थिक वर्षात वित्तीय तूट ९.५ टक्के फुगेल आणि आगामी २०२१-२२ आर्थिक वर्षात ती ६.८ टक्क्यांपर्यंत खाली आणण्याचे उद्दिष्ट असल्याचे अर्थसंकल्पात स्पष्ट केले. सरकारी बँकांपुढील बुडीत कर्जाचे आव्हान पाहता उपकारक अशा 'बॅड बँके'ची स्थापना, पायाभूत सोयीसुविधा विकासावर वाढीव भांडवली खर्च या अर्थसंकल्पाच्या जमेच्या बाजू आहेत. पतमानांकन संस्थांच्या दृष्टीने त्या निश्चितच सकारात्मक आहेत, असे नोमुराने स्पष्ट केले आहे. तुटीसंदर्भात कबुली प्रामाणिक असली तरी त्या तुटीच्या भरपाईचे मध्यम-कालावधीच्या अंगाने गृहीतकांबाबत शंका घेण्यास वाव असल्याचे नोमुरानेही म्हटले आहे.

तुटीचा ताण अपेक्षेपेक्षा अधिकच - फिच

नवी दिल्ली : भारतात केंद्रीय अर्थसंकल्पात सादर करण्यात आलेले तुटीचे उद्दिष्ट खूपच जास्त आहे आणि त्याचा ताण जसे गृहीत धरले गेले आहे तसा मध्यम कालावधीत दूर होणे अवघड दिसून येते. दीर्घावधीत आणि हळुवार गतीनेच तुटीची भरपाई होऊ शकेल, अशी प्रतिक्रिया व्यक्त करीत 'फिच रेटिंग्ज'ने भारताच्या सार्वभौम पतमानांकनाविषयक दृष्टिकोनाला गंभीर जोखीम असल्याचे सूचित केले आहे.

भारताच्या जनसंख्येचे आरोग्य आणि कल्याणाला सरकारने प्राधान्य देणे आणि अर्थव्यवस्थेच्या फेरउभारीसाठी आवश्यक ते आर्थिक पाठबळ उभे करणे हे समजण्यासारखे आहे. मात्र विषाणूजन्य साथीच्या धक्क्याआधीच भारतात सरकारवरील कर्ज-भार जो सकल राष्ट्रीय उत्पादन अर्थात जीडीपीच्या ९० टक्क्यांच्या घरात गेला असताना, अतिरिक्त आर्थिक तरतुदीला अत्यल्प वाव दिसून येतो, असे मत फिच रेटिंग्जचे आशिया-पॅसिफिक विभागाचे संचालक जेरेमी झूक यांनी स्पष्ट केले. अर्थसंकल्पाने आर्थिक वर्ष २०२५-२६ पर्यंत वित्तीय तूट ४.५ टक्क्यांच्या मर्यादेत आणण्याचे ठरविलेले उद्दिष्ट गाठणेही अवघड असल्याचे नमूद करीत, प्रत्यक्षात त्यासाठी खूप अधिक कालावधी लागू शकेल, अशी पुस्तीही त्यांनी जोडली आहे. तथापि, अर्थसंकल्पाने आखलेला निर्गुंतवणूक व सरकारी मालमत्तांच्या चलनीकरणाचा आराखडा पाहता, फिचने आर्थिक वर्ष २०२१-२२ मध्ये अर्थव्यवस्था ११ टक्के दराने विकास पावण्याचे आणि २०२५-२६ पर्यंत ती सरासरी ६.६ टक्के दराने प्रगती साधण्याचे कयास व्यक्त केले आहेत.

नव्या सौरऊर्जा प्रकल्पांचा दरही वाढणार

लोकसत्ता विशेष प्रतिनिधी

मुंबई : वीजग्राहकांना पाहिजे त्या वीजकंपनीकडून वीज घेता येईल, असे अर्थमंत्री निर्मला सीतारामन यांनी केंद्रीय अर्थसंकल्पात सूचित केल्याने आगामी काळात वीज वितरणात खासगी क्षेत्राला प्रोत्साहन देण्यात येईल हे स्पष्ट झाले आहे. सौरऊर्जा प्रकल्पासाठी वापरण्यात येणाऱ्या इनव्हर्टरवरील कर वाढवल्याने नव्या सौरऊर्जा प्रकल्पांतील वीजदरात वाढ होणार आहे.

केंद्रीय ऊर्जा मंत्रालयाने वीज कायद्यातील दुरुस्तीचे काम हाती घेतले असून त्यात वीजयंत्रणा आणि वीजपुरवठा सेवा हे दोन स्वतंत्र व्यवसाय ठेवण्यात येत आहे. सध्या सर्व राज्यांमध्ये उप केंद्रे-वीज वाहिन्या, रोहित्रे आदी वीजयंत्रणा सरकारी वीजवितरण यंत्रणेच्या मालकीची असून वीजपुरवठाही त्याच वीजवितरण कंपनीमार्फत होतो. महाराष्ट्रात राज्यातील विद्युत यंत्रणा महावितरणच्या मालकीची असून लोकांना महावितरणकडूनच वीज घ्यावी लागते. आता मोबाईल सेवेच्या धर्तीवर वीजग्राहकांना पाहिजे त्या वीजकंपनीची सेवा घेता येईल. म्हणजेच महावितरणची यंत्रणा वापरून एखाद्या खासगी कंपनीला वीजपुरवठा करता येईल आणि वीजयंत्रणा वापरल्याचे केवळ शुल्क महावितरणला मिळेल. त्यामुळे देशातील वीजवितरण व्यवसायात खासगी क्षेत्राला प्रोत्साहन मिळणार आहे. याआधी एका अधिसूचनेद्वारे केंद्र सरकारने राज्यांमधील आणि केंद्र शासित प्रदेशांमधील वीजवितरण कंपन्यांच्या खासगीकरणाला चालना देणारी प्रक्रिया सुरू केली होती. याबाबतचे वृत्त लोकसत्ताने दिले होते.

वीजवितरणातील खासगीकरणाच्या या धोरणाला ऊर्जामंत्री नितीन राऊत यांनी विरोध केला आहे. केंद्र सरकारने अर्थसंकल्पातून राज्यांमधील वीज वितरण क्षेत्राच्या खासगीकरणाची योजना आखली असून महाराष्ट्रातील महाविकास आघाडी सरकार केंद्र सरकारचे हे प्रयत्न हाणून पाडेल, असे नितीन राऊत म्हणाले. मूठभर भांडवलदारांच्या हातात वीज क्षेत्र सोपविण्याचे कटकारस्थान मोदी सरकारने आखल्याची टीकाही राऊत यांनी केली.

'नियामक पातळीवरही तरतूद हवी'

पाहिजे त्या कंपनीची वीजसेवा ग्राहकांना घेता घेणे ही संकल्पना म्हणून चांगली असली तरी त्यासाठी वीज कायद्यात, नियामक पातळीवर तरतुदी कराव्या लागतील. शिवाय राज्य सरकारांची भूमिकाही महत्त्वाची ठरेल. या गोष्टींना वेळ लागणार असला तरी वीजवितरणात खासगी क्षेत्राला प्रोत्साहन देण्याचा केंद्र सरकारचा मानस अर्थसंकल्पातील घोषणेमुळे स्पष्ट झाला आहे, असे वीजतज्ज्ञ अशोक पेंडसे यांनी सांगितले. सौरऊर्जा प्रकल्पासाठी वापरण्यात येणाऱ्या इन्व्हर्टरवरील कर ५ टक्क्यांवरून २० टक्के करण्यात आला आहे. त्यामुळे नव्या सौरऊर्जा प्रकल्पांतील दर वाढतील, असेही पेंडसे यांनी स्पष्ट केले. स्मार्ट वीजमीटर आणि स्वतंत्र फीडर योजनेसाठी देशातील वीजवितरण यंत्रणांना पुढील पाच वर्षांत निधी देण्यात येणार आहे.

'मेड इन इंडिया' खेळणीनिर्मिती : जागतिक उज्ज्वल भवितव्य

आरूषी अग्रवाल

लहान मुलांचे खेळ, मग ते मूर्त असो वा अमूर्त, मुलांच्या आकलनसंबंधी विकासाच्या आणि समाजात सहजपणे मिसळण्याच्या दृष्टीने महत्त्वाचे आहेत. ते मुलांना चाकोरीबाहेरचा विचार करण्यास प्रवृत्त करतात. त्यांच्या सर्जनशीलतेला आणि कल्पक क्षमतांना खतपाणी घालतात. म्हणूनच नवीन शिक्षण धोरण, २०१९, खेळण्यांवर लक्ष केंद्रित करते. हे स्वागतार्ह पाऊल आहे. पंतप्रधान मोदी यांनी 'मन की बात' कार्यक्रमातही खेळण्यांचे महत्त्व अधोरेखित करत, देशांतर्गत खेळणी उत्पादनावर भर दिला आहे.

खेळण्यांकडे नव्याने लक्ष केंद्रित

भारतातील प्रत्येक राज्य आणि प्रदेशाला पिढ्यानपिढ्या परिपूर्ण झालेल्या स्वतःच्या देशी खेळण्यांबद्दल निश्चितच अभिमान बाळगता येईल. अशा खेळण्यांमध्ये त्या त्या ठिकाणचे अत्युत्कृष्ट वस्त्रप्रकार, सुबक लाकूडकाम किंवा पारंपारिक भांडी अशी वैशिष्ट्ये दिसून येतात. आधुनिक खेळण्यांबरोबरच भारतातील पारंपारिक खेळण्यांचा वारसा जागतिक उत्पादक आणि निर्यातदार अशी ओळख मिळवून देण्यास सक्षम आहे.

ही क्षमता लक्षात घेत सरकारने १४ केंद्रीय मंत्रालयांशी सल्लामसलत करून खेळण्यांसाठीचा १७ कलमी राष्ट्रीय कृती आराखडा तयार केला आहे. या आराखड्यात हस्तकलाधारित खेळण्यांच्या १३ प्रकारांना गरजांनुसार विकसित करण्यावर भर दिला जाणार आहे.

कृती आराखड्यात देशी खेळण्यांची सार्वजनिक खरेदी, 'मेक इन इंडिया' आणि देशी खेळण्यांच्या समूहांना प्रोत्साहन, ग्राहक जागरूक मोहीम राबवणे, गुणवत्ता नियंत्रण लागू करणे आणि उद्योगातील गुंतवणुकीला प्रोत्साहन देणे या बाबींचा समावेश आहे. या आराखड्यांतर्गत वस्त्रोद्योग मंत्रालयाने २७ फेब्रुवारी ते २ मार्च २०२१ दरम्यान खेळण्यांचा राष्ट्रीय मेळावा आयोजित करण्याचेही प्रस्तावित केले.

भारतातील जमेची बाजू

भारतीय खेळणी उद्योगाची उलाढाल १ अब्ज डॉलरची आहे. स्थानिक आणि जागतिक खेळणी निर्मात्यांना या क्षेत्रात संधी आहे. कच्च्या मालाच्या मुबलक उपलब्धतेमुळे (प्लास्टिक, कागद आणि कापड स्पर्धात्मक दरात उपलब्ध; भारत पॉलिस्टर आणि संबंधित तंतूंचा दुसरा सर्वात मोठा उत्पादक देश आहे) आयात करण्याची गरज कमी झाली आहे. उत्पादन खर्च कमी होत असल्यामुळे हा उद्योग फायदेशीर ठरतो. क्षेत्रातील ४,००० उत्पादकांच्या दृष्टीने हे महत्त्वाचे आहे. यात ७५ टक्के सूक्ष्म एककांचा समावेश आहे. लघू आणि मध्यम उद्योगांचे प्रमाण २२ टक्के आहे.

मोठ्या प्रमाणात खेळणी कशी तयार करावीत हे अद्ययावत तंत्रज्ञानाचा वापर करून भारतभरातील अनेक खेळणी निर्मात्यांनी दाखवून दिले आहे. भारतातील या क्षेत्रातील अंगभूत वैविध्यामुळे जागतिक स्तरावरील खेळण्यांची मागणी पूर्ण करण्यासाठी भारत हा व्यवहार्य पर्यायी स्रोत असल्याचे अधोरेखित होते.

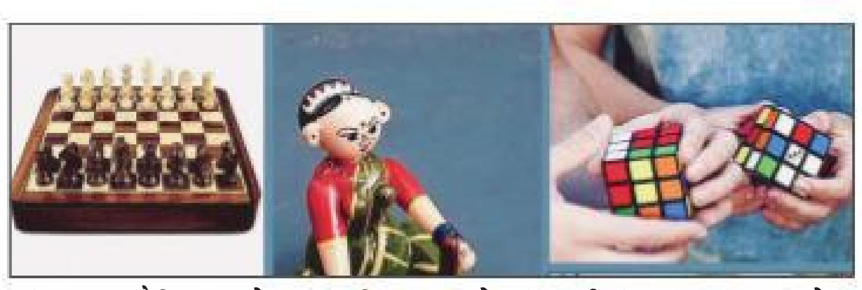

भारताच्या वर्धित क्षमतांमुळे उत्पादनांची बाजारपेठ म्हणून भारताने अनुकुल स्थान प्राप्त केले आहे. खेळण्यांचे उत्पादन करणाऱ्या इतर देशांच्या तुलनेत भारतात स्वस्त दरात मोठ्या प्रमाणावर कुशल कामगार सहजपणे उपलब्ध होत आहे. वर्ष २०२५पर्यंत अंदाजे १.४ अब्ज लोकसंख्येसह भारत ही एकाच देशात उपलब्ध असलेली सर्वात मोठी एकात्मिक बाजारपेठ असेल. खेळणी उत्पादकांच्या दृष्टीने जलद आणि सुलभतेने उत्पादनाची विक्री करता येणाऱ्या आणि मोबदला मिळवून देणाऱ्या अशा प्रकारच्या बाजारपेठेचे महत्त्व अनन्यसाधारण आहे.

भारताची देशांतर्गत उत्पादन क्षमता

खेळण्यांच्या निर्यातीच्या बाबतीत ३२.६ टक्के सहभागासह महाराष्ट्र अग्रस्थानी आहे. त्यापाठोपाठ उत्तर प्रदेश आणि कर्नाटकचा वाटा अनुक्रमे १९.३ आणि १३.६ टक्के इतका आहे. या क्षेत्रातील इतर उदयोन्मुख राज्यांमध्ये तमिळनाडू, गुजरात, तेलंगणा आणि आंध्र प्रदेश यांचा समावेश आहे. हे समूह पारंपारिक आणि आधुनिक अशा दोन्ही प्रकारच्या खेळण्यांची मागणीची पूर्तता करतील आणि स्रोत आणि निधीचे समसमान वितरणही होईल. महत्त्वाचे म्हणजे ही राज्य सरकारे ३० टक्के भांडवली गुंतवणूक अनुदान देऊ करत आहेत, जे उत्पादकांना आकर्षित करण्यासाठी पुरेसे आहे.

भारतात तंत्रस्नेही मंचवापरावर (डिजिटलायझेशन) भर दिला जात आहे, जे खेळणी उद्योगांसाठी उपकारक ठरणार आहे. एकात्मिक डिजिटल मंचामुळे स्वदेशी खेळण्यांच्या समूहांची माहिती सर्वदूर पोहोचू शकेल आणि ते समूह अधिकाधिक मंचांपर्यंत पोहोचू शकतील. खेळण्यांच्या मागणीतील ही वाढ, पारंपारिक खेळण्यांचा उद्योग ज्यांच्यावर अवलंबून आहे अशा हजारो पारंपारिक हस्तकला कारागीरांना आधार देईल. ज्याप्रमाणे लहान मुलांच्या सर्वांगिण विकासात खेळणी महत्त्वाची भूमिका निभावतात. त्याचप्रमाणे देशातील खेळणी उद्योग अनेक आर्थिक पैलूंसाठी साहाय्यक ठरतो. खेळणी उद्योगाला स्थानिक स्तरापासूनच सक्षम करण्यासाठीचा हा एकात्मिक दृष्टीकोन, खऱ्या अर्थाने भारताला आत्मनिर्भर करण्यास सहाय्यक ठरेल.

(लेखिका 'इन्व्हेस्ट इंडिया'मध्ये संशोधक आहेत.)